

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20

القاضي سليم جبران
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט סלים ג'ובראן
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

ירושלים, י"ח באייר התשע"ג
28 באפריל 2013

תד"מ 3/20

המבקש: מר שוקי אוחנה, חבר מועצת העיר צפת, יו"ר סיעת הליכוד

המשיב: מר אילן שוחט, ראש עיריית צפת

פנייה בעניין תעמולת בחירות אסורה

החלטה

רקע

1. בבקשתו עותר המבקש להורות למשיב, ראש עיריית צפת, להסיר שלטי חוצות הפזורים ברחבי העיר המפרסמים את הפעולות שבוצעו ואשר יבוצעו תוך שימוש במשאבי העירייה. עוד עתר המבקש לאסור על המשיב להפיץ לתושבי העיר חוברות ששלחה עיריית צפת, המכילות תוכן פרסומי ובהן מתנוססת תמונת ראש העיר כאשר חתימתו מופיעה בסוף החוברת תוך איחולי חג שמח. לטענת המבקש, ציון שמו של המשיב על גבי החוברות הוא שימוש אסור במשאביה של העירייה וזאת בניגוד להוראת סעיף 2א לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק הבחירות).

עמוד 1 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax

2. ביקשתי את תגובת המשיב, באמצעות היועץ המשפטי של העירייה. בתגובה נאמר, כי המשיב לא ביצע פעולות פרסום אשר מהוות הפרה של האיסור ברבר פרסומות אסורות בשנת בחירות וכי הפרסומים שמפרסמת העירייה הינם פרסומים רגילים בגין פעילותה השוטפת, שאין בהם תעמולת בחירות. אשר לחוברות, טוען המשיב, כי מדובר בחוברת שהיא חלק מגיליון חודשי שמחולק אחת לחודש וחצי, בו התושבים מקבלים עדכונים שוטפים במהלך כל השנה, ואין מדובר בחוברת מיוחדת ויוצאת דופן הקשורה לבחירות. עוד נאמר בתגובה, כי בשל סמיכות הוצאת הגיליון לחג הפסח, ברך ראש העיר בסוף דברו בכרכת חג שמח את קוראי החוברת.

אשר לטענת המבקש, לפיה עיריית צפת שלחה חוברת בשפה הרוסית עם סמל עיריית צפת, בה ישנם פרסומים של קבלנים ובעלי עסקים פרטיים, נאמר בתגובת המשיב, כי חוברת זו אינה יצאה מעיריית צפת והיא בבעלות פרטית. הדפים עליהם מתנוסס סמל העירייה הינם דפים של פרסומים הקשורים לנושאים עירוניים שפורסמו עם הלוגו של העירייה, וללא אישור העירייה, תוך הטעיית הציבור. לטענת המשיב, לעירייה אין כל קשר או אחריות לפרסומים אלה.

אשר לשלטי החוצות, נאמר בתגובת המשיב, כי השימוש בשלטי החוצות היה ללא פיקוח וללא בקרה מסודרת של העירייה. עיריית צפת החייתה את החברה לפיתוח צפת ובין היתר מתכוונת העירייה להעביר לטיפול של החברה את ניהול הפרסום בשלטי החוצות לשם הגדלת הכנסות העירייה ולצורך הסדר הציבורי. לגופו של עניין, נטען בתגובת המשיב, כי לא פורסם בשלטי החוצות כל פרסום פוליטי של ראש עיריית צפת ושמו של המשיב מעולם לא הופיע על שלטים אלה.

הכרעה

3. סעיף 2א לחוק הבחירות קובע, כי:

"2א. לא ייעשה שימוש, בקשר עם תעמולת בחירות, בכספים של גוף מבוקר כמשמעותו בפסקאות (1), (2), (3), (4) ו-(9) של סעיף 9 לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב], או של תאגיד שהממשלה או רשות מקומית משתתפת בהנהלתו או בהוננו, ולא ייעשה שימוש כאמור במקרקעין או במטלטלין המוחזקים למעשה על ידי גוף או תאגיד כזה....."

עמוד 2 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون، أورشليم القدس، 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

כבר נקבע, כי האיסור לפי סעיף זה חל מחוץ לתקופת 90 הימים שלפני יום הבחירות והפרתו היא עבירה פלילית לפי סעיפים 17 ו-17א לחוק הבחירות. תכלית האיסור היא להבטיח בחירות שוויוניות וחופשיות ולמנוע יצירת יתרון בלתי הוגן למועמד אשר בטרם הבחירות נמצא בעמדת כוח ביחס למשאבי הציבור. כך למשל קבעה כב' השופטת א' פרוקצ'יה בתר"מ 2/19 פיינשטיין נ' מלול, מ"מ ראש העיר רחובות (8.11.2009):

"האיסור לעשות שימוש בנכסי הציבור לצורך תעמולת בחירות הוא בעל משמעות מהותית ורבת חשיבות להגנה על כללי היסוד של תופש בחירות ושוויון הליך הבחירות, שלהם מימד חוקתי במשטר דמוקרטי. הוא מבטא את רעיון היסוד כי החמודדות בבחירות חופשיות צריכה לתחור, ככל האפשר, בין היתר, לשוויון האמצעים ויכולת הנגישות לבוחר, שיובטחו לכל המתמודדים. מתן אפשרות למתמודד בבחירות לעשות שימוש בנכסי ציבור, אליהם יש לו נגישות מיוחדת מכוח התפקיד אותו הוא ממלא בפועל, פוגע פגיעה ממשית בערך השוויון בבחירות, בהפלותו לטובה את המתחרה, המכהן במשרה שלטונית עובר לבחירות. פן נוסף של האיסור נובע מהצורך למנוע שימוש בנכסי ציבור למטרות קידום עניינו האישי של מתמודד, שלא לשמו נועדו נכסים אלה שבידי הרשות מלכתחילה"

4. מבין השיקולים הנבחנים לעניין האיסור יש לשקול את עיתוי הפרסום וקרבתו למועד הבחירות, עד כמה חיוני המידע לציבור וכן השכל הישר, וכמובן שכל מקרה ונסיבותיו הוא.

ומן הכלל אל הפרט

5. אשר לשילוט החוצות – הבקשה התייחסה לשלטי חוצות החלויים בשטחים ציבוריים ברחבי העיר צפת, בהם מפורסמים פעולות שבוצעו ואשר יבוצעו על ידי עיריית צפת. ברם, שמו של המשיב לא מופיע בשלטי חוצות אלה. ברי, אפוא, כי בהעמדת שלטים אלה כשלעצמם אין פסול, כל עוד שמו של ראש העיר אינו מופיע על גביהם. מתגובת המשיב עולה, כי שמו של המשיב אינו מופיע על שלטי חוצות אלה. בנסיבות המקרה נראה, כי שלטי חוצות אלה המפורסמים ברחבי העיר, ומחייחסים לפרסומים רגילים בגין פעילותה השוטפת של העירייה, אינם נכנסים להגדרת "תעמולת

עמוד 3 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, اورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax

בחירות".

6. אשר לחוברות – ככלל, אין לקבוע קטגוריות כי יש לאסור הפצת חוברות מידע לציבור (ראו למשל את ההחלטה בעניין עו"ד נפתלי גרוס נ' יהודה בן חמו, ראש עיריית כפר סבא (9.1.2013)). אני סבור, כי אין פסול בעיתוי הנוכחי של הפצת חוברות מידע ותרבות לתושבי העיר צפת. עם זאת, לא עולה כל טעם לציון שמו של המשיב על גבי החוברות ואף לא עולה כל טעם לפרסום תמונתו. מבין אני את החשיבות בדיווח הפעולות שבוצעו ואשר יבוצעו בעירייה, אולם בין דיווח זה מטעם העירייה לבין פרסום תמונתו של המשיב וחתימתו בסוף החוברת – אין ולא כלום.

7. כידוע, תכליתו של סעיף 2 לחוק הבחירות היא שמירה על השוויון ומניעת הפליה לטובה של מתחרה המכהן בתפקיד ציבורי. העובדה כי המשיב הוא ראש העירייה המכהן, אינה צריכה ליתן לו יתרון על ידי שימוש במשאבים מעבר למה שניתן לו ממילא על ידי עצם כהונתו בתפקיד.

8. אשר על כן, ומכל האמור לעיל, ניתן בזאת צו המורה למשיב להימנע ממשלוח חוברות לתושבים מטעם העירייה, המפרסמות את תמונתו וחתימתו בהן מכאן ואילך. כרי, אפוא, כי אין בכך כדי למנוע פרסומים שוטפים מטעם העירייה כמידע לתושבים.

ניתנה היום, י"ח באייר התשע"ג (28.4.2013).

סלים גיבוראן
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20

עמוד 4 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax